

**ЗВІТ
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ
ПРЕДСТАВНИКІВ МІСТА
ЧЕРНІВЦІВ**

Перспективи розвитку місцевої економіки

*Матеріали до Стратегічного плану підвищення
конкурентоспроможності та економічного
розвитку міста Чернівців*

2011 рік

Звіт про результати опитування представників міста Чернівців підготовлено управлінням економічного розвитку міської ради у співпраці з Експертним комітетом з економічного розвитку міста Чернівців при підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту «Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність». (ЛІНК)

Проект ЛІНК впроваджується консорціумом на чолі з компанією Chemonics International. В консорціум також входять компанії The Berman Group, Economic Integration Forum, ILS – Ukraine Ltd.

Погляди авторів, представлені у цьому документі, можуть не співпадати з поглядами Агентства США з міжнародного розвитку чи Уряду Сполучених Штатів Америки.

Агентство США з міжнародного розвитку
Регіональна Місія в Україні, Молдові та
Білорусі

вул. Нижній Вал, 19
м. Київ 04071, Україна
Тел.: +380 44 537-4600
Факс: +380 44 537-4684
<http://ukraine.usaid.gov>

Проект «Локальні інвестиції та національна
конкурентоспроможність»

вул. Ігорівська, 14-А, 2-й поверх
м. Київ 04655, Україна
Тел.: +380 44 425-4747
Факс: +380 44 425-7333
www.linc.com.ua

Вступ

В ході розробки Стратегії економічного розвитку міста Чернівців було проведено опитування щодо важливих місцевих проблем, напрямків розвитку, пріоритетних сфер економіки міста, а також готовності співпрацювати з метою покращення конкурентоспроможності місцевої економіки.

Мета цього огляду полягає в наданні Експертному комітету з економічного розвитку міста Чернівців інформації про точку зору та пропозиції представників міста щодо сучасного стану місцевої економіки і перспектив її розвитку.

Дуже проста анкета з 6 питань була роздана депутатському корпусу, представникам виконавчих органів влади, громадськості міста Чернівців для вивчення їхньої точки зору. Протягом січня 2011 року було заповнено 56 анонімних анкет.

1. Оцінка якості життя та економічної діяльності у місті

За оцінку 42,9 % респондентів, показники якості життя в місті Чернівцях відповідають середнім показникам по Україні. Найбільша частина опитаних (44,6 %) вважає що якість життя у місті вища у порівнянні з середньо українськими даними. Місто дійсно, у останні роки, займає провідні позиції у рейтингу комфортності життя серед міст України. Респонденти надають значення привабливій природній і архітектурній красі міста, гарній комунальній інфраструктурі, доброму транспортному сполученню. 12,5 % респондентів оцінили якість життя у місті як нижчу за середню по Україні.

Рисунок 1. Якість життя у місті

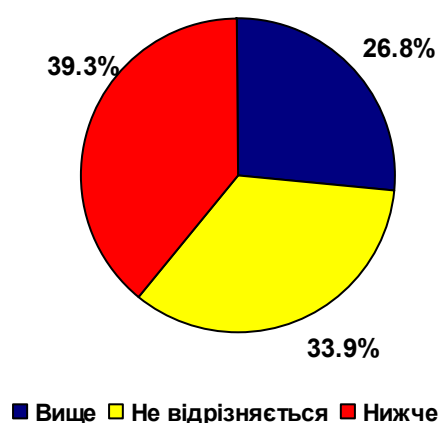

Рисунок 2. Економічна діяльність у місті

Значно відрізняються від оцінки якості життя відповіді респондентів при оцінці стану місцевої економіки. Існує досить значна група "оптимістів" (26,8 %), які вважають, що в середньому економіка тут працює краще ніж в інших українських містах. Це відчуття базується на статистичних даних економічного розвитку. Більше третини респондентів (33,9 %) вважають, що в цілому відмінностей немає. Найбільша кількість опитаних (39,3 %) оцінюють місцеву економіку дещо гірше ніж у середньому по країні. Це свідчить про необхідність негайного впровадження рішучих економічних реформ на місцевому рівні для покращення ситуації.

2. Найважливіші галузі (види економічної діяльності) для розвитку міста.

Респонденти могли вибирати три з чотирнадцяти видів господарської діяльності, які вони вважають найголовнішими для теперішньої і майбутньої економічної діяльності міста.

Результати оцінки існуючого стану розвитку відібраних галузей економіки зображені на рисунку 3. Торгівля та послуги (60,7 %), аграрна сфера і харчова промисловість (48,2 %), машинобудування (37,5 %) є трьома очевидними "переможцями". Більше 30 відсотків відповідей респондентів також отримали текстильна промисловість і туризм.

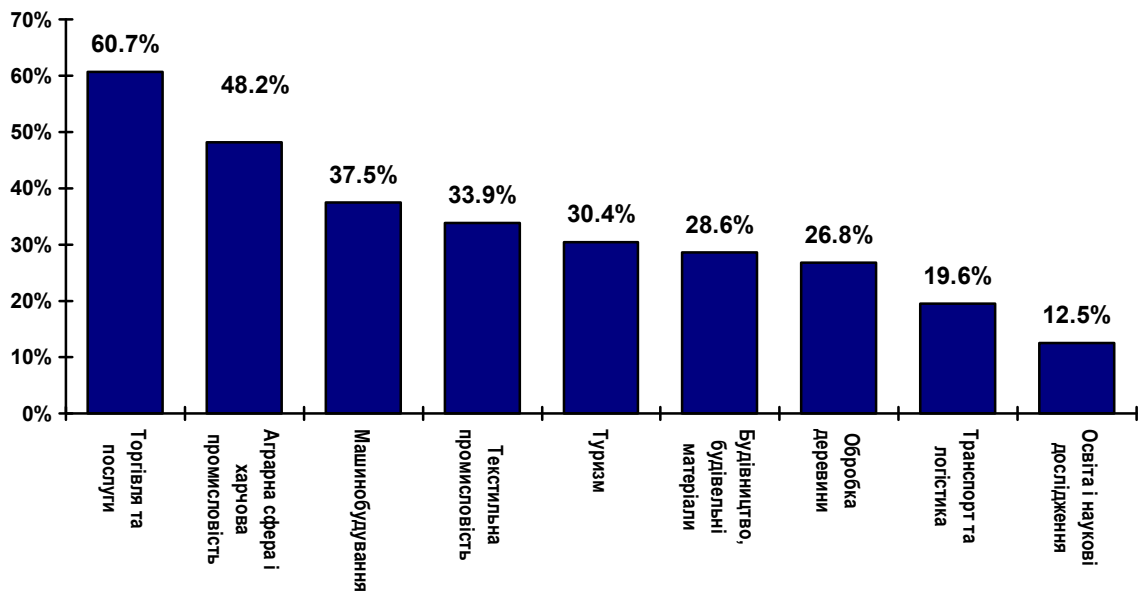

Рисунок 3. Найважливіші галузі сучасного розвитку економіки міста

Шістнадцять респондентів (28,6 % від загальної кількості) у своїх відповідях згадували одночасно дві галузі, переможці рейтингу. Регіон дійсно має гарні природні умови для розвитку виробництва сільськогосподарської продукції, а у місті мають розвиватись підприємства з переробки цієї продукції. Торговля і послуги у місті почали розвиватись з впровадженням ринкових відносин у нашому суспільстві і місто Чернівці довгий час займає провідні позиції серед інших міст у розвитку цих сфер (особливо розвиток оптової торгівлі). Машинобудування і текстильна промисловість відносяться до традиційних секторів і їх розвиток обумовлено історичним розвитком економічних секторів у місті. З іншого боку декілька секторів, які швидко розвиваються в інших регіонах не отримали значної підтримки (освіта і наукові дослідження, транспорт і логістика).

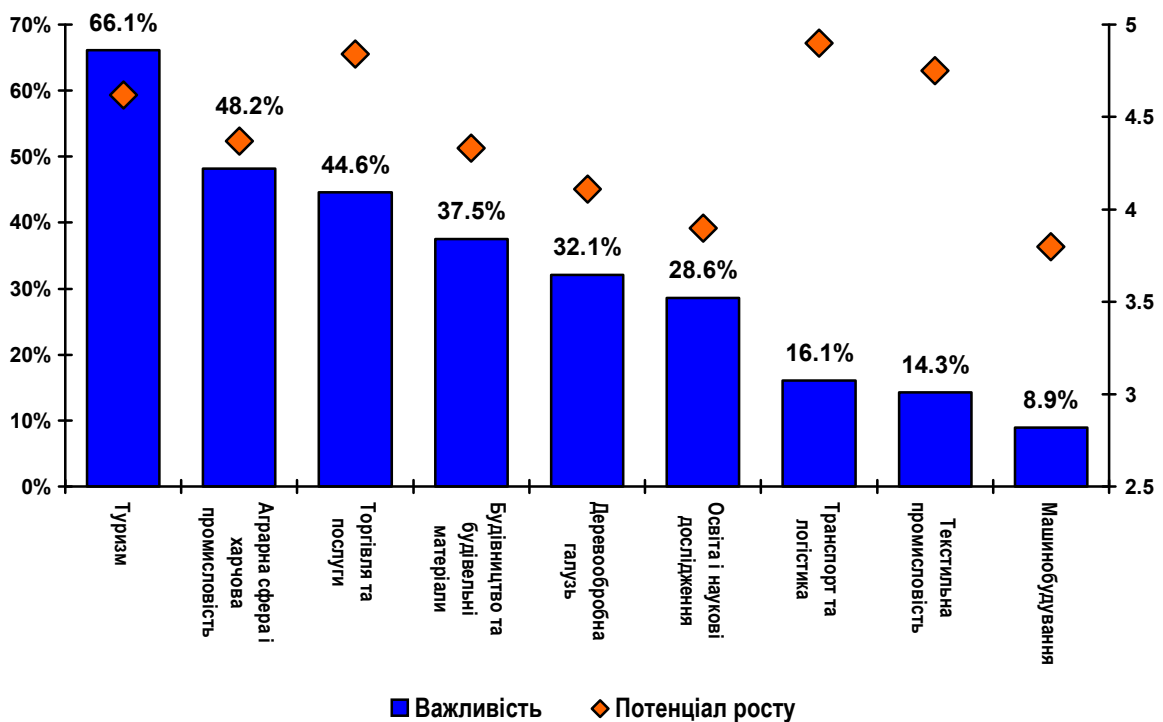

Рисунок 4. Найважливіші галузі економіки для майбутнього міста і потенціал їх розвитку

Результати оцінки перспектив розвитку відібраних галузей економіки у найближчій перспективі зображені на рисунку 4. За винятком машинобудування, текстильної промисловості та транспорту і логістики важливість розвитку галузей в економіці міста оцінюється досить високо. Трьома “переможцями” є туризм (66,1 %), харчова промисловість

(48,2 %), торгівля і послуги (44,6 %). Будівництво і виробництво будівельних матеріалів і деревообробна промисловість йдуть на четвертому і п'ятому місцях.

Результати оцінки важливості окремих секторів економіки міста для сучасного і майбутнього його розвитку значно відрізняються. Однак, респонденти в обох випадках до трійки найважливіших сфер включили харчову промисловість та торгівлю.

Окремо необхідно відзначити дуже важливу для міста сферу – освіту і наукові дослідження, розвиток якої підтримали 28,6 % респондентів. Ця сфера може стати вельми важливою для майбутнього розвитку міста. Жодної підтримки не отримали такі сфери, як хімічна промисловість, електроніка, енергетика.

Потенціал майбутнього розвитку окремих секторів економіки міста оцінювався за п'ятибальною шкалою. Усі з запропонованих для оцінки галузей отримали досить високу оцінку потенціалу розвитку (вище 3,50 бали) і середня оцінка склала 4,45 бали. Найвищі оцінки отримали транспорт і логістика (4,89), торгівля і послуги (4,84), текстильна промисловість (4,75), туризм і готельний бізнес (4,62), харчова промисловість (4,37), будівництво та виробництво будівельних матеріалів (4,33). Ці сфери, за оцінками респондентів і об'єктивними умовами регіону, мають найкращий потенціал розвитку і є найбільш конкурентоспроможними.

3. Важливі напрямки майбутнього розвитку місцевої економіки.

Активне залучення інвестицій у 51,8 % відповідей розглядається як найважливіше питання для майбутнього розвитку, після чого йдуть два пункти, що набрали відповідно 42,9 та 37,5 % - підтримка бізнесу та комунальні послуги (технічна інфраструктура). Напрямок вирішення проблем у розвитку транспортної інфраструктури отримав 19 голосів (33,9 %) і посів четверте місце у рейтингу. Значну підтримку з боку респондентів отримали пріоритетні напрямки розвитку місцевої економіки, пов'язані з удосконаленням забезпеченості бізнесу висококваліфікованими трудовими ресурсами, розвитком сфери наукових досліджень і системи впровадження інновацій. Питання створення промислових зон і сприяння розвитку експорту тісно взаємопов'язані з пріоритетним напрямком з залучення інвестицій.

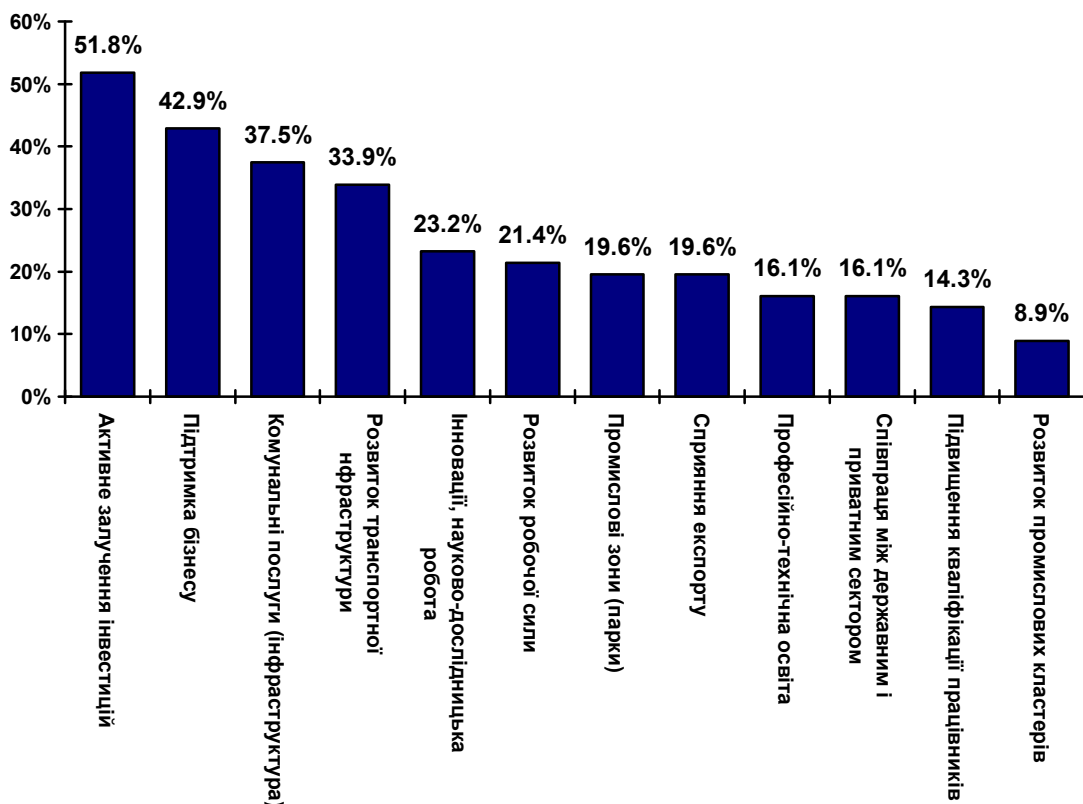

Рисунок 5. Важливі напрямки майбутнього розвитку міста

Найменшою популярністю серед респондентів користувались питання розвитку промислових кластерів, сприяння розвитку сфери перепідготовки кадрів і професійно-технічної освіти та покращення співпраці між державним і приватним сектором.

Рівень потенційного залучення приватного сектора розглядається як досить високий, як правило більше 3,5 за 5-бальною шкалою (див. рисунок 6). Проблемні питання, що зайняли низькі місця за шкалою “Важливість”, як наприклад, розвиток промислових кластерів (4,40 бали), підвищення кваліфікації працівників (4,25), розвиток промислових зон (4,36), виявились «переможцями» в оцінці потенціалу залучення приватного сектору. Вони розглядаються респондентами як виключно справа приватного сектору.

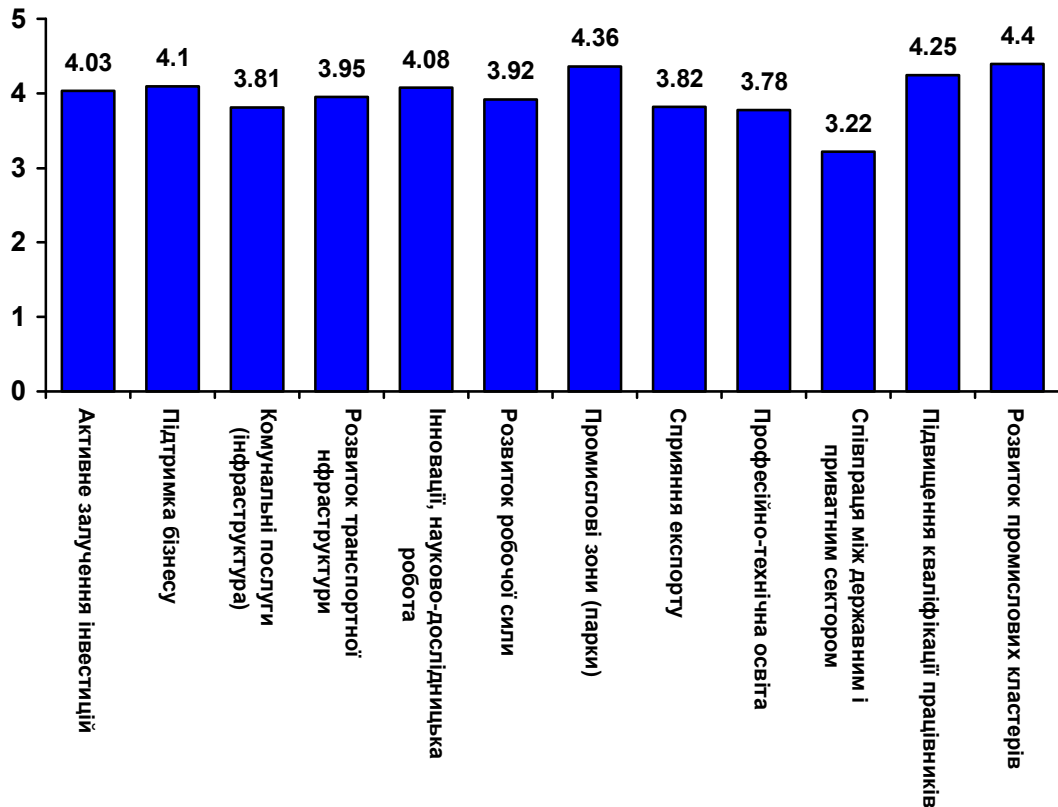

Рисунок 6. Потенціал залучення приватного сектору до майбутнього розвитку міста

Активне залучення інвестицій, підтримка бізнесу, розвиток комунальної і транспортної інфраструктури отримало досить високі оцінки в обох категоріях і тому їх слід розглядати як ключові питання процесу розробки стратегії підвищення конкурентоспроможності.

4. Загальна оцінка умов ведення бізнесу у місті.

Місцеві лідери продемонстрували високий рівень патріотизму і 69,7 % з них рекомендували б місто Чернівці як гарне місце для ведення бізнесу. Лише 10,7 % респондентів не рекомендують займатись бізнесом у регіоні.

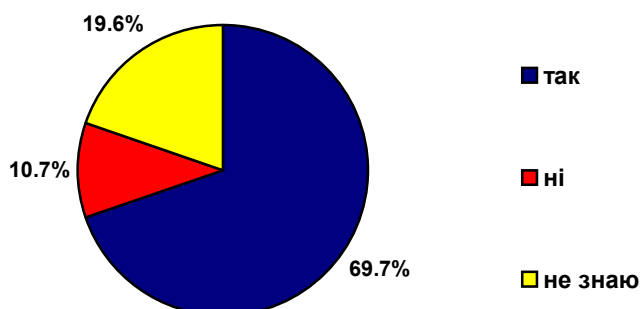

Рисунок 7. Оцінка міста Чернівців як місця ведення бізнесу

Завершальне запитання анкети стосувалось ідентифікації основних переваг і перешкод ведення бізнесу в місті. Деякі елементи в кожній категорії запитань були згадані більшістю респондентів.

Позитивними умовами розвитку міста респонденти вважають:

- Велика кількість споживачів та значна купівельна спроможність населення (вказали 5 респондентів);
- Транскордонне розміщення і близькість до кордонів (вказали 5 респондентів);
- Зручне географічне розташування (вказали 4 респонденти);
- Наявність кваліфікованої робочої сили (вказали 2 респонденти);
- Багато туристів (вказали 2 респонденти);
- Великий культурний та історичний потенціал (вказали 2 респонденти);
- Позитивне ставлення влади високий рівень підприємницької ініціативи в місті;
- Доступність до рекреаційних ресурсів Карпат;
- Розвинена транспортна сітка регіону;
- Історія розвитку економіки міста;
- Сприятлива екологія.

Двоє респондентів відзначили, що зовсім відсутні позитивні умови розвитку міста.

Перешкодами розвитку регіону респонденти вважають:ф

- Висока конкуренція (вказали 6 респондентів);
- Корупція (вказали 6 респондентів);
- Перешкоди та складність отримання дозвільних документів (велика кількість) (вказали 6 респондентів);
- Бюрократична система влади (вказали 5 респондентів);
- Складність податкової системи та податкове законодавство (вказали 4 респонденти);
- Відсутність підтримки малого бізнесу з боку держави та місцевих органів влади (вказали 3 респонденти);
- Нестабільність законодавства, його заплутаність (вказали 3 респонденти);
- Нестача земельних ділянок для розвитку підприємств (вказали 2 респонденти);
- Місцеві органи влади;
- Меркантильність людей.

Більшість вказаних перешкод пов'язані з проблемами на національному рівні - законодавство, погане економічне становище і високі податки.

Цей звіт містить узагальнені думки представників влади і громадськості міста Чернівців та відображає їх ставлення до проблем, напрямків і перспектив економічного розвитку міста. Звіт допоможе Експертному комітету з економічного розвитку міста Чернівців в його роботі і буде корисним для місцевої влади в роботі над поліпшенням бізнесового клімату в місті.

Проект «Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність» висловлює вдячність усім представникам влади, бізнесу і громадськості, котрі поділилися своїми думками та надали корисну інформацію.